

מסורת הש"ס

א) בנר"ק ל"ב, ב) ס"א יפסקומו, א) קול הנכנס ונ"ח חוס' מסנדרין (ד' ד"ה בת קול), ד) ג"ר רש"א שמו, ה) רש"א, ו) ג"ר רש"א ורש"א גרים לא נמנו, ז) דף טו: ט), ונקמן כע. וע"ש חוס' ד"ה לייטן, ט) 'מכלה שבת י' וסוטה לז).

תורה אור השלם

1. ואתה תבא אליהם את כל הדברים האלה ואמרת אליהם: ה' מקדשם ישאג וממנו קדשו יתן קולו ישאג ישאג על נדוה הידד בדרכים יענה אל כל ישיב דרכים ידעוהו כה ל

הנהגות הב"ח

א) חוס' ד"ה קשיא דרבי מאיר וכו' דהיינו ע"פ אי גמי לא ע"פ דהיינו ע"פ אי

גיליון הש"ס

גמ' בפני חשד. עיין שנת כ"ג:

מוסף תוספות

א. בתוס' ד"רש כתב. בעבריי שבתות בזמן שהתקנים (אובלים) טובלים שהוא מבעד יום. ב. בתוס' ד"רש כתב. עמוד השחר או יוכל לכוין לאורו ששור. ג. בתוס' ד"רש כתב. שהוא שבת נאה והשטן מקדשג אם היה מבין.

מוסף רש"י

הקב"ה מנענע ראשו וגו'. זה שא"ל אומרים בקדש תוכננהו ותנחמהו, ענין הוא תנחומין על הפעם הזה שהוא מנענע לאחר ענין, ונראה שעל סך כך ענין הענין יגל נא כה י' וכו' רמזין י' ומקדי, שמסתכל הן מניגלה, על שם מלת תנחום שהקב"ה זוכר ונחמה שש' (סידור ושי" ס' יא. ונחמה וסיד' ס' י"ח). שמקלסין אותו. קלסו לשון דיכור ומי הוא, לפיכך הוא נספח לנשון שנת (סוטה כז).

רבינו חננאל

עד סוף האשמורת ראשונה מאי קסבר או קסבר שלש השמורות היו הלילה ליתני עד שלישית הלילה ואו דקא סבר ד' משמורות היו הלילה ליתני עד רביעית הלילה. כלומר, אמאי אפקה [ב]ולשון אשמורת, ואמרי מילתא אנב אורחיה [קמ"ל דאיכא] משמורות בריקנא, וכו' יש מלאכים בקרעין יורעים בכל משמר ומשמר וכל כת מקלסות להקב"ה במשמרתה, וכן ביזם. וזה שא"ל על כל משמר ומשמר שואג אברים כיא, שנשמר אין מדרגם ישאג, כן פירושו, כיון שהכתב קומי רזי בלשון ג', באילו האשמורות בעת שנעמדין ישראל ומפילין רגה ותחנה בת קול צליל מלפני הקב"ה כאילו שואג, כדכתיב שואג ישאג עד נדוה, ואומי ואלי להם לרשעים כי שנענוהיה גורמו שהרחיבו את ביתו ושרפתי את היכלי והגליתיו את בני, ואפי' הכשרים שבה כנצח

דניאל חנניה ויגוריה וכוונא בהן, בין הגויים בגלגל. (ר' נתן [זה נתן] ר' אליעזר (אומי) סימנין למשמרות הללו, ראשונה חמור שניה כלבים צועקים שלישית חנוך יונק משרי אמו ואשה מספרת עם בעלה. ואמרינה ר' אליעזר סוף משמורת קא חאשיב, ור' אליעזר לעז[עמינה] דאמר זמן קריאת שמע של ערבית עד סוף האשמורת הראשונה, משעה שחמור נזרע יורע ויורע סוף האשמורת הראשונה ומיכן ואילך אסור לקרוא קריאת שמע. וכן אם היה שני בבית אפל ושמע לאשמ מספרת עם בעלה ותנוק יונק שמר אמו יורע ששלמה הלילה, מיכן ואילך מותר לקרוא שמע של שחרית. והזכיר ר' יוסי שלמר מאלויה דל"ט שלשה דברים שאין נכנסין לחורבה, ושמתפללין בדרך, ואם מתירא שמא יפסיקוהו עוברי דרכים מתפלל תפלה קנצרה]. וגם הגיד לו על כיון ונהי שמהמהת בכל יום נשמע מן השמים או ששרפתי את ביתי, ופירי או לרשעים שגורמו עונותיהם שרפתי ביתי וחיללי. ובעת שישאל עניני אה שמיה רבה מברך, נשמע קול כאילו מלפני הקב"ה אשרי בני המלך שמקלסין את אביהם בביתו, אוי כלבים שגלו מים שולחן אביהם, כלומר ישראל שנקראו בני אל חי שנאמר בנים אחם לה' אלהיהם ועכשיו גלו בין הגוים. וזה שהזכיר על כל משמר ומשמר וישב הקב"ה ורשואו כארי, הוצרך להודיעני שאין לפני הקב"ה זכר לאומות בעולם אלא לישראל תמיד בלבד. ופירושו הקב"ה הרשה לארץ להתגבר כארי על ישראל להתריב נדוהו וליתן הארבי קולו ריענה כמו הידד עליהם שנחיד לדרום כדרכיתא ג'. הנו רבנן מפני שלשה דברים אין נכנסין לחורבה מפני החשד. ואוקימנא בחורבה דהתרי אפילו בתרי ופרוצים לא. ומפני המפולת. ואוקימנא בחורבה עתיקתא ובתרי וכשירים. ומפני המזיקין. ואוקימנא בחורבה דהתרי ובתרי כשירין ואע"ג דתרי גינהו, במקומן כשירי מויקין דמדוק.

קשיא דרבי מאיר אדר' מאיר. לעיל אמר משעה שזני אדם נכנסין לאכול פתן בערבי שצמות והוא שעור מלאחר משל כהן והכא אמר משעת צבילה שהיא קודם צין השמשות: **קשיא דר' אליעזר**. דזרייתא **אדר' אליעזר דמתני'**: **ואצ"ל רישא**. דמתני': **לאו ר' אליעזר היא**. והא

דקתני דזכר ר' אליעזר אסוף הזמן קאי דקאמר עד סוף האשמורה הראשונה ופליגי רבנן עליה ואמרי עד חלות. דרבי אליעזר דריש בשכנך זמן התחלת שכיבה שזני אדם הולכים לשכב זה קודם וזה מלאחר ורבנן דרשי כל זמן שכיבה דהיינו כל הלילה אלא שעשו סייג לדבר ואמרו עד חלות ור"ג לית ליה ההוא סייג: **מאי קסבר נו'**. הוה ליה לומר זמן הנכנס: **אי קסבר דליניא מנאי** לקמן נראה מלתא. אפי' מנאן דאמר ג' משמרות היו הלילה במשמרות עבודת המלאכים וסיר שלהם נחלק לשלש חלקים ראשונה לכת אחת שניה לכת אחרת שלשית לכת שלשית. ואיכא מנאן דאמר ארבע משמרות היו הלילה: **והא קמ"ל**. כנמתן לך סימן וכו' הקריאה בסוף האשמורה ולא פירש לך סימן מפורש למדך שיש היכר לכל אדם דזכר כי היכי דליכא דנקיע: **ישאג שאוג ישאג**. הרי ג': **ואשה מספרת עם בעלה**. דכר הגיע קרוב ליום וצני אדם מתעוררים משנימתן והסוככים יחד מספרים זה עם זה: **מאי קא חשיב**. סימנים הללו שנתן למשמרות האלך היכן נמנו במחלת האשמורות וא' כסופן: **אורפא הוא**. זאת הכוכבים: **ושמר**. והמתין כמו לא יאמר אדם לחזירו שמור לי צלז ע"ג פלוני (סנהדרין סג): **וצצ"ק צפ'** החוצל (דף ט:): שמרה עומדת על פתח חלרה. וכן ואציו שמר את הדבר (גדלשית לו). שומר אמונים (ישעיה כו): **ספלה קלרה**. ס' [הצנינון] ולקמן מפרש לה צפ' ספלה השחר (כט): **אשרי המלך שמקלסין אוסו צניסו כך**. אשרי כל זמן שהיה קלסו זה בתוך צהמ"ק: **מפני חשד**. שלא יאמרו וזה מוכנת לו שס: **ומפני המפולת**. שחומת החורבה רעועה ומסוכן הוא מפול החומה עליו: **סיפוק ליה**. כלומר למה לנו ג' טעמים לדבר א' הרי ד' בלחת מאין אס לא צא ללמדך שיש שעות שזין הטעם הזה וצריך להניח בצביל זה:

הייתי שמא יפסיקו בי' עוברי דרכים אומר לי היה לך להתפלל תפלה קצרה באותה שעה למדתי ממנו שלשה דברים למדתי שאין נכנסין לחורבה ולמדתי שמתפללין בדרך ולמדתי שהמתפלל בדרך מתפלל תפלה קצרה ואמר לי בני מפי מה קול שמעת בחורבה זו ואמרתי לו שמעתי בת ^אקול שמנהמת כיונה ואומרתי אוי לבנים שבעונותיהם החרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי והגליתים לבין האומות ואמר לי חיך וחיי ראשך לא שעה זו בלבד אומרת כך אלא בכל יום ויום שלש פעמים אומרת כך ולא זו בלבד אלא בשעה שישאל נכנסין לבתי בנסיות ולבתי מדרשות ועונין יא ^בשמיה הגדול מבורך הקב"ה מנענע ראשו ואומר אשרי המלך שמקלסין אותו בביתו כך מה לו לאב שהגלה את בניו ואוי להם לבנים שגלו מעל שולחן אביהם: **ת"ר** ^גמפני שלשה דברים אין נכנסין לחורבה ^דמפני חשד מפני המפולת ומפני המזיקין. מפני חשד ותיפוק ליה משום מפולת

לומר קדיש אחר הדרשה ושם היו עמי הארלות ולא היו מציינים כולם לשון הקודש לכן מקטוהו לשון מרגום שהיו רגילים לומר קדיש אחר הדרשה וכו' (משיל"ד ח) לרבנן כיון דטבל קלשא ליה טומאתו פסולא משיי טמא לא משיי וכל מה שנגע בו טבול יום מתורמוה ובקדשים הוא בעצמו פסול ואינו טמא אחריו ואימא בגמרא דמילתא (שם) בפרק תסאת העוף ובמס' פרה בפרק צלותין (פ"ק י"א שושה ד') שנינו כל הטעין ביאת מים מדבריי תורה מטמא את הקדש ואת התרומה ואת החולין ואת המעשר ואסור על ביאת המקדש לאחרי ביאתו מטמא את הקדש ופוסל את התרומה דברי ר' וחכמים אומרים פוסל בקדש היו טבולו וכל מיכלי המזבח וכל טבול יום פוסל באינו מטמא לפי פירושם טעמו של דבר כיון דטביל קלשא ליה טומאתו ואינו זו מזה הענין עד שיבא אליו השטח ויהיו אחר הכוכבים י' יאה מותר לכל בתרומה כדכתיב חננאל (ויקרא י"ב) ובה השטח ואתה ואחריו ואמר כל הקדשים כנסים משעה שהתכנסו נכנסין לכולל בתרומה וטבול יום פוסל בפרק ח' דין ט' ומייתי לה בביבמות עה ע"ש] וטמא עד הערב וכלי חרץ וטהר א' וטהר יוכל לכל דבר ח' וטמא עד הערב הא כיצד טהור לחולין מבעד יום ולתרומה משתחשך ולאחר שישלים יומו פורח ממנו שם טבול יום שהרי יומו כבר חלף ועבר אלא נשתיר עליו להקריב הקרבן שהוא נתייב בו ולפיכך הוא נקרא מחוסר כיפורים ועדיין הוא אסור

מאימתי פרק ראשון ברכות

ג.

קשיא דר' מאיר אדר' מאיר. דלא מנאי למימר שעה שזני אדם נכנסין וכהן חד שעורא הוא דלאס כן רבי מאיר היינו רבי אחאי לפי רש"י שפ"י שרוב צני אדם נכנסין להסב דהיינו בע"ש.^[א] [וגם כן] ^אלא ממסנדרא למימר דצני אדם ממנהרין כל כך בערבי שצמות כמו בזמן שהכנים טובלין דהיינו מנעוד יום קודם הערב שמש: **קשיא דרבי אליעזר אדרבי אע"זר**. דלא מנאי למימר משקדש היום וכהנים נכנסין לאכול בתרומתן חד שעורא הוא. דל"כ ר' אליעזר היינו ר' יהושע:

למאן דגני בבית אפל. ואל"ת והלא רבי אליעזר צני [לקמן ד' ט:]: עד שיכיר צני מכלת לכרמי צניש של שתיים. וי"ל מ"מ כיון שזיע עתה יעלה בעמוד השחר. קודם שיקום ויזמן עצמו ככר הגיע אותו עת: **ד"ה** ^אלך דהתפלא תפלה קצרה. לנאורה משמע שאין זה הצנינו. דהא קא צני לקמן ^בד' ל). מאי איכא צין הצנינו לתפלה קצרה. א"כ לפי הקוג' שפ"י צאלן דהיינו הצנינו קשה. אלא ע"כ היינו תפלה אחרתא דמפרשע ^אהצנינו ^בצנינו ^אצנינו עמך מרזינס וכו'. וגם על זו קשה דלקמן אמרינן שאין לומר תפלת של צרכי עמך אלא צמקוס סכנה. ורבי יוסי לא היה צמקוס סכנה פ"י צמקוס לסטים. מדהשיז לו שמא יפסיקו צי עוזרי דרכים ולא השיז שמא יהרגנו לסטים. ונראה לי כפ"י תפלה קצרה דהכא היינו הצנינו. ואע"ג דלייט עלה ^אצני ^באמאן דמתפלל הצנינו. היינו דוקא צעיר אצל צדה מותר. והא דאמר' לקמן מאי איכא צין הצנינו לתפלה קצרה. הכי קאמר צין תפלה קצרה דאמר צפ' תפלת השחר דף ^אט: כגון צרכי עמך וכו'. אצל ודאי תפלה קצרה דהכא צ"ל הצנינו: **ועונין היא שמיה הגדול מבורך**. מכלא יש למחור כהן שפי

במחזור ויטרי יאח שמיה רבא שזו תפלה שאנו מתפללין שימלא שמו כדכתיב (שמות י) **כי יד על כס ים** שלא יאח שמו שלם וכסאו שלם עד שימחה זרעו של עמלק ויפירושן **יהא שמיה' שם ים** כהן כלומר שאנו מתפללין שיהא שמו גדול ושלם ומצורך לעולם הוי תפלה אחרת כלומר' ומצורך לעולם הצא. וזה לא נראה מדקאמר דהכא יאח שמיה הגדול מצורך משמע דתפלה אחת היא ואינו רוצה לומר שיהא שמו גדול ושלם אלא יאח שמו הגדול מצורך וגם שם שאמר' העולם לכן אומרים קדיש בלשון ארמית לפי שתפלה נאה וצמח גדול הוא על כן נתקן בלשון מרגום ^אשלא ^ביצניו המלאכים ויהיו מתקנאין צנו וזה אינו נראה שפרי כמה תפלות ימות שהם בלשון עברי אלא נראה כדאמרנין בסוף סוטה (דף מט:). און העולם מתקיים אלא אסדרא דקדושתא ואחא שמיה רבא דצמר אגדתא שהיו רגילים

דעבודה להא מילתא דוננא להילכתא פסיקאא דגרסינן אבדן שאל לו' כמה מעלות לקדש א"ל ד'. (במה מעלות בתרומה א"ל ג'. וקאים מצלי לך לעמוד להתפלל מחוך דבר תורה ומחוך דבר הלכה בבורה שאין בה פסח כדאמרנין (ברכות פ"ק אין שוולד ויין) ודאי בענינין ציצותא אין עומדין להתפלל אלא מחוך דבר הלכה פסוקא ואלו היה נכנסו לפי שיש להם היתר מעלה לתרומה בזה הענין והיה צריך לו מעלה תורה על החולין בזה הענין אבל שיה הוא אלא שיה חסד מזהו אין עושה שליש אבל שיה מעלה תורה שהשינו מטמא שלישית בתרומה כדתנן (סוהות פ"ב שושה ד') הראשון והשני שבתרומה טמאין ומטמאין השלישי פסול ואינו מטמא וזה הדבר אין בו חלוקה כי ר' עקיבא לא חלק את בחולין בלבד אבל בתרומה מודה הוא להכמיס שאין בה אלא שלשה כמורש בפרק אורבא ^אצביצה עשר ד' (ד' י) והקדוש יש לו מעלה תורה והיא שהשלישי טמא את הרביעי בקדש כדתנן (סוהות פ"ב שושה ד') הראשון והשני והשלישי שבקדש טמאין ומטמאין הרביעי פסול ואינו מטמא ובפרק חומר בקדש (והנהיג דף כ) נמי אמרי הרביעי בקדש פסול והשלישי טהור וכל זה הסדר ובה התיקון נסדרו אותן הכותבים שהוכרנו לפי הפירוש שפירשוהו דר"ל לפי שיש לטמא ג' שבות טמא וטבול יום ומחוסר כיפורים ויש לטהרה ג'. דברים שגורמין לה טבילה והעריב בשם והבאת קרבן והטמא הוא שניטמא ועדיין לא טביל והרי הוא אסור ליגע בכל דבר שנקרא קדש ככל ואפילו במעשר וכ"ש במה שהוא למעלה הימנו הוא עושה אחרת שגורם לטהרה שהיא הטבילה אם טביל כראוי וכלכלה הותר לכולל במעשר מיד ואע"פ שעדיין לא בא השמש כדכתיב (ויקרא י"ב) ולא יאכל מן הקדשים כי אין רחץ ויטור ממנו שם טמא וחורר להקראותו טבול יום ועדיין הוא אסור בתרומה וקדשים ואפי' אם נגעו בהן הוא מטמאן כדאמרנין בפרק יציאת השבת (דף יז) טבול יום דאורייתא הוא דכתיב וכל השמש וטהר אבל לא יתר מטמאין כדתנא בשתופתא טהרות (פ"ק א') אבא שאל אומר טבול יום תחילה לקדש ד"מ אומר מטמא את הקדש ופוסל את התרומה וחכמים אומרים בשם שאינו פוסל

אלא משך תרומה ואוכלי תרומה כך אינו פוסל אלא משך קדש ואוכלי קדש ואמרנין בגמ' (משיל"ד ח) לרבנן כיון דטבל קלשא ליה טומאתו פסולא משיי טמא לא משיי וכל מה שנגע בו טבול יום מתורמוה ובקדשים הוא בעצמו פסול ואינו טמא אחריו ואימא בגמרא דמילתא (שם) בפרק תסאת העוף ובמס' פרה בפרק צלותין (פ"ק י"א שושה ד') שנינו כל הטעין ביאת מים מדבריי תורה מטמא את הקדש ואת התרומה ואת החולין ואת המעשר ואסור על ביאת המקדש לאחרי ביאתו מטמא את הקדש ופוסל את התרומה דברי ר' וחכמים אומרים פוסל בקדש היו טבולו וכל מיכלי המזבח וכל טבול יום פוסל באינו מטמא לפי פירושם טעמו של דבר כיון דטביל קלשא ליה טומאתו ואינו זו מזה הענין עד שיבא אליו השטח ויהיו אחר הכוכבים י' יאה מותר לכל בתרומה כדכתיב חננאל (ויקרא י"ב) ובה השטח ואתה ואחריו ואמר כל הקדשים כנסים משעה שהתכנסו נכנסין לכולל בתרומה וטבול יום פוסל בפרק ח' דין ט' ומייתי לה בביבמות עה ע"ש] וטמא עד הערב וכלי חרץ וטהר א' וטהר יוכל לכל דבר ח' וטמא עד הערב הא כיצד טהור לחולין מבעד יום ולתרומה משתחשך ולאחר שישלים יומו פורח ממנו שם טבול יום שהרי יומו כבר חלף ועבר אלא נשתיר עליו להקריב הקרבן שהוא נתייב בו ולפיכך הוא נקרא מחוסר כיפורים ועדיין הוא אסור

עין שפ"י שם ודכרי דענין ליינין נאור.

עין משפט ור מצה

א א טושי"ע אר"ט סימן א' סעיף ג':

ח ב טור אר"ט ס' י"ו:

ב א מוי" פ"ה מה"ל תפלה י"ו ויפ"י מה"ל רולת ואמיתא נפש הלכה ו' (מפ"ג עשין י"ט ועשין ע"ט) טושי"ע אר"ט סימן סעיף א':

רבי ניסים גאון

בתרומה לזכרעלת הקדש עדיפא התרומה שיש בו חיוב כרת והוא חמור יות' מהמיתה ואפי' ששהיה בידו שמים כדאמרנין (בסוף) מסכת כריתות (דף קג) דהא אסור מעילה לא קל במיתה וקדשים אסור חמור בכרת ואתי אסור מעילה דקיל וחילי אסורא כרת דחמיר ויאתא נמי בהרב' מקומות און התלמוד אנו מוכיזין מהן מה שעלה בידנו במס' שבת כפ' במה מרדליקין (דף כה) ובפסחים כפ' כל שעה (דף ג) ובתוכניה בפרק חומר בקדוש (דף כה) ובביבמות בפרק הערל (דף עה) ובשחיטת חולין (דף לא) בפרק השחט אחר ענין ובסדר הוה נמי אידיע להיות זרים בעמלות הטומאה כמו שחעד שחשך' הוא אב הטומאה וכל מה שנגע בו מן החולין נקרא ראשון ומה שנגע בראשון נקרא שני והשני בחולין אינו מטמא שליש ואינו פוסל ולפיכך קראתו המשנה פסול ולא קראוה טמא לפי שכל ורל טמא שאינו מטמא אחר פסול מקריק וכל ורל טמא שטמא אחר הוא שנקרא טמא וזה עיקר ראוי להודיה בו וכן שנינו במס' טהרות (פ"ב ד"ה) הראשון שבחולין טמא ומטמא השני פסול ואינו מטמא ויש במקומות הרובה במשנה מה שמסייע לזה והיה ר' עקיבא סובר כי השני בחולין מטמא שלישית כדמפרש במס' סוטה (פ"ק כושה דף יח) אלא על אותו סתם המשנה שהוכרנו אנו סומכין ואל על דבריו של ר' עקיבא ואפי' שכל התנאים שפירשונו סוברין (באבות) (באבות) (אבות) (סתם) מנאם במסכת סוטה (דף יח) והעמיד מ'ס' כולם בשיטה אחת וקיימא לן דכל מילתא דאפקוה רבנן בשיטה נפקא לה מהלכתא מיהו אין אנו תופסין זה העיקר אלא אין אין אנו מוצאין בתלמוד מה שדוחה אותו עיקר ומסייע דברי אותם התנאים שפירשונו בשיטה ויהי מצינו טיע לאותם התנאים חזא בבורא מ'ס' דברכות כפ' ואלו דברים (דף א) אמרינן הכא שבולין שני עסקינן ואין שני עושה שלישית בחולין ובמס' חולין כפ' השוחט (דף יז) ידים שניות הן ואין שני עושה שלישית בחולין ובמס' יו"ט כפ' יו"ט שחל להיות ערב שבת (דף יח) אמרינן גבי הטומאה היכא משכתת לה גבי תרומה כתיבס ר' ירמיהוין וכל פסולות בפרק כל שעה (דף יז ועי' ש"י שם) אמרי כי חנוגא ואיכתי תימה ההם דגנני בראשון דהוה להו אינהו שני רשני עושה שלישית בתרומה מכלל דבחולין אין שני עושה שליש' ובפרק (י) [ד] אמר טבול יום איתא בג' משניות פסודרות מפני (שהוא) שליש' שולש' טהור בחולין והוכירו במס' נדה בפרק ראשון (דף יח) אחת מהן ואשכחן בתלמודא אי ישראל

דעבודה להא מילתא דוננא להילכתא פסיקאא דגרסינן אבדן שאל לו' כמה מעלות לקדש א"ל ד'. (במה מעלות בתרומה א"ל ג'. וקאים מצלי לך לעמוד להתפלל מחוך דבר תורה ומחוך דבר הלכה בבורה שאין בה פסח כדאמרנין (ברכות פ"ק אין שוולד ויין) ודאי בענינין ציצותא אין עומדין להתפלל אלא מחוך דבר הלכה פסוקא ואלו היה נכנסו לפי שיש להם היתר מעלה לתרומה בזה הענין והיה צריך לו מעלה תורה על החולין בזה הענין אבל שיה הוא אלא שיה חסד מזהו אין עושה שליש אבל שיה מעלה תורה שהשינו מטמא שלישית בתרומה כדתנן (סוהות פ"ב שושה ד') הראשון והשני שבתרומה טמאין ומטמאין השלישי פסול ואינו מטמא וזה הדבר אין בו חלוקה כי ר' עקיבא לא חלק את בחולין בלבד אבל בתרומה מודה הוא להכמיס שאין בה אלא שלשה כמורש בפרק אורבא ^אצביצה עשר ד' (ד' י) והקדוש יש לו מעלה תורה והיא שהשלישי טמא את הרביעי בקדש כדתנן (סוהות פ"ב שושה ד') הראשון והשני והשלישי שבקדש טמאין ומטמאין הרביעי פסול ואינו מטמא ובפרק חומר בקדש (והנהיג דף כ) נמי אמרי הרביעי בקדש פסול והשלישי טהור וכל זה הסדר ובה התיקון נסדרו אותן הכותבים שהוכרנו לפי הפירוש שפירשוהו דר"ל לפי שיש לטמא ג' שבות טמא וטבול יום ומחוסר כיפורים ויש לטהרה ג'. דברים שגורמין לה טבילה והעריב בשם והבאת קרבן והטמא הוא שניטמא ועדיין לא טביל והרי הוא אסור ליגע בכל דבר שנקרא קדש ככל ואפילו במעשר וכ"ש במה שהוא למעלה הימנו הוא עושה אחרת שגורם לטהרה שהיא הטבילה אם טביל כראוי וכלכלה הותר לכולל במעשר מיד ואע"פ שעדיין לא בא השמש כדכתיב (ויקרא י"ב) ולא יאכל מן הקדשים כי אין רחץ ויטור ממנו שם טמא וחורר להקראותו טבול יום ועדיין הוא אסור בתרומה וקדשים ואפי' אם נגעו בהן הוא מטמאן כדאמרנין בפרק יציאת השבת (דף יז) טבול יום דאורייתא הוא דכתיב וכל השמש וטהר אבל לא יתר מטמאין כדתנא בשתופתא טהרות (פ"ק א') אבא שאל אומר טבול יום תחילה לקדש ד"מ אומר מטמא את הקדש ופוסל את התרומה וחכמים אומרים בשם שאינו פוסל

אלא משך תרומה ואוכלי תרומה כך אינו פוסל אלא משך קדש ואוכלי קדש ואמרנין בגמ' (משיל"ד ח) לרבנן כיון דטבל קלשא ליה טומאתו פסולא משיי טמא לא משיי וכל מה שנגע בו טבול יום מתורמוה ובקדשים הוא בעצמו פסול ואינו טמא אחריו ואימא בגמרא דמילתא (שם) בפרק תסאת העוף ובמס' פרה בפרק צלותין (פ"ק י"א שושה ד') שנינו כל הטעין ביאת מים מדבריי תורה מטמא את הקדש ואת התרומה ואת החולין ואת המעשר ואסור על ביאת המקדש לאחרי ביאתו מטמא את הקדש ופוסל את התרומה דברי ר' וחכמים אומרים פוסל בקדש היו טבולו וכל מיכלי המזבח וכל טבול יום פוסל באינו מטמא לפי פירושם טעמו של דבר כיון דטביל קלשא ליה טומאתו ואינו זו מזה הענין עד שיבא אליו השטח ויהיו אחר הכוכבים י' יאה מותר לכל בתרומה כדכתיב חננאל (ויקרא י"ב) ובה השטח ואתה ואחריו ואמר כל הקדשים כנסים משעה שהתכנסו נכנסין לכולל בתרומה וטבול יום פוסל בפרק ח' דין ט' ומייתי לה בביבמות עה ע"ש] וטמא עד הערב וכלי חרץ וטהר א' וטהר יוכל לכל דבר ח' וטמא עד הערב הא כיצד טהור לחולין מבעד יום ולתרומה משתחשך ולאחר שישלים יומו פורח ממנו שם טבול יום שהרי יומו כבר חלף ועבר אלא נשתיר עליו להקריב הקרבן שהוא נתייב בו ולפיכך הוא נקרא מחוסר כיפורים ועדיין הוא אסור

עין שפ"י שם ודכרי דענין ליינין נאור.